سوگند به ذاتی که جانم در دست اوست، یا امر به معروف و نهی از منکر می کنید، یا بیم آن می رود که به زودی الله عذابی از سوی خود بر شما فرود آورد و آنگاه او را به فریاد می خوانید اما دعای تان قبول نمی شود.

از حذیفه بن یمان رضی الله عنهما روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «وَالَّذِي نَفسِي بِيَدِه، لَتَأمُرُنَّ بِالمَعرُوف، وَلَتَنهَوُنَّ عَنِ المُنْكَر؛ أَو لَيُوشِكَنَّ الله أَن يَبْعَثَ عَلَيكُم عِقَاباً مِنْه، ثُمَّ تَدعُونَه فَلاَ يُسْتَجَابُ لَكُم»: «سوگند به ذاتی که جانم در دست اوست، یا امر به معروف و نهی از منکر می کنید، یا بیم آن می رود که به زودی الله عذابی از سوی خود بر شما فرود آورد و آنگاه او را به فریاد می خوانید اما دعای تان قبول نمی شود».

[حسن است] [به روایت ترمذی - به روایت احمد]

اینکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «وَالَّذِي نَفسِي بِيَدِه» سوگندی است که در آن به الله متعال قسم یاد می کند؛ چون الله متعال است که جان بندگان در دست اوست؛ اگر بخواهد کسی را هدایت نموده و اگر بخواهد گمراهش می کند؛ اگر بخواهد کسی را می میراند و چون بخواهد زندگی و حیاتش را تداوم می بخشد. جان ها به دست الله متعال است، هدایت و گمراهی و زندگی و مرگ و تصرف و تدبیر آنها در هر موردی در اختیار الله است؛ چنانکه خود می فرماید: «وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا»: «و سوگند به جانِ [انسان] و ذاتی که آن را [آفرید و] نیکو گردانید سپس نافرمانی و پرهیزگاری اش را [به او] الهام کرد». بنابراین جان ها به دست الله متعال است؛ و به همین دلیل رسول الله صلی الله علیه وسلم زیاد به این صورت «والذي نفسي بيده» سوگند یاد می کند. و گاهی می فرماید: «والذي نفس محمد بيده»: «سوگند به کسی که جان محمد در دست اوست». چون جان محمد صلی الله علیه وسلم بهترین و پاکیزه ترین جان است، چنین سوگند یاد می کند. سپس مواردی را ذکر می کند که برای آنها سوگند یاد کرده است؛ اینکه یا باید امر به معروف و نهی از منکر کنیم یا اینکه عذاب الهی از جانب او همه ی ما را در برمی گیرد و چون او را به فریاد بخوانیم و دست دعا به درگاهش برداریم، دعا و خواسته ی ما اجابت نمی شود؛ و این بیانگر اهمیت امر به معروف هایی چون نماز و زکات و ادای حقوق و اهمیت نهی از منکراتی چون زنا و ربا و سایر محرمات است؛ و این مهم با قول یا عمل و یا قلب صورت می گیرد؛ به عنوان مثال پدر در خانه و محتسبان و مسئولان امر به معروف و نهی از منکر در جامعه این کار را عملا انجام می دهند و همه ی افراد می توانند در قالب سخن نیک، امر به معروف و نهی از منکر کنند یا اینکه با ترک مکان منکر، قلبا این وظیفه را انجام دهند. و این برای کسی است که قدرت و توانایی انکار عملی و زبانی را ندارد.

http://www.sunnah.global/hadeeth/fa/show/3531